Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja

Dānija

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja? Kam jāadresē šāds prasījums?

Kompensācijas pieteikumu var iesniegt tiesā kriminālprocesa ietvaros. Šādā gadījumā tiesnesis izlemj, vai izskatīt pieteikumu vai atteikties to darīt. Lēmums var būt atkarīgs no tā, vai nozieguma izdarītājs pieteikumu apstrīd vai nē, kā arī no tā, vai pieteikums un prasītās kompensācijas apmērs ir pamatots ar dokumentiem.

Prasījums pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju tiesā jāizsaka rakstiski vai mutiski, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs varētu uz to atbildēt. To var darīt, personīgi piedaloties tiesas sēdē vai nosūtot pārstāvi (parasti lietā norīkoto advokātu).

Pieteikumu var arī iesniegt policijā, kas to pēc tam pievieno tiesvedības dokumentiem.

Pat ja pieteikumu kriminālprocesa ietvaros ir izskatījusi tiesa, pieteikuma iesniedzējs var pieteikumu nosūtīt arī Dānijas Kriminālnoziegumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei. Tas var būt nepieciešams īpaši tad, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nemaksā piespriesto kompensāciju.

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieteikums?

Kompensācijas pieteikumu var iesniegt jau tad, kad notiek pirmā saziņa ar policiju, un tas jāiesniedz vēlākais līdz galvenajai tiesas sēdei.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vainas dēļ jums ir radušies zaudējumi, jūs varat prasīt šo zaudējumu kompensāciju. Dānijas Likumā par atbildību un kompensācijām cita starpā ir noteikts, par kādu veidu kaitējumu un zaudējumiem prasītājs var pieprasīt kompensāciju.

Kompensējamie kaitējuma un zaudējumu veidi ir šādi:

ārstēšanās izdevumi,
zaudēti ienākumi,
sāpes un ciešanas,
kaitējums ar paliekošām sekām,
pelnītspējas zudums,
galvenā pelnītāja zaudējums,
apbedīšanas izdevumi,
civiltiesību pārkāpumi,
smagi pārkāpumi,
kaitējums īpašumam,
mantiski zaudējumi.

Vai šādiem pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Var izmantot Dānijas Kriminālnoziegumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādes izstrādāto pieteikuma veidlapu. Iestāde iesaka pieteikumu iesniedzējiem izmantot šo veidlapu, taču tā nav obligāta prasība.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieteikumu?

Tas atkarīgs no tā, par ko jūs prasāt kompensāciju. Zaudējumu apmēram jābūt reālistiskam, dažiem zaudējumu veidiem tiek prasīts apmēru pamatot ar dokumentiem.

Kā pamatojuma dokumentus var izmantot, piemēram, kvītis par izdevumiem, kas radušies saistībā ar noziedzīgo nodarījumu. Turklāt, lai apliecinātu kaitējuma apmēru, bieži izmanto medicīniskās kartes un medicīniskos ziņojumus. Saistībā ar zaudētiem ienākumiem un pelnītspējas zaudēšanu pieteikuma iesniedzējam būtu jāiesniedz dokumenti, kas atspoguļo viņa ienākumus pirms un pēc kaitējuma nodarīšanas. Tās var būt algas lapas, gada pārskati vai — attiecīgā gadījumā — darba devēja izdots paziņojums.

Ja tiesa konstatē, ka pieteikums nav pienācīgi pamatots ar dokumentiem un aizstāvis apstrīd kompensācijas maksāšanu, prasītājam pastāv risks, ka tiesa neiekļaus zaudējumu atlīdzības pieteikumu kriminālprocesā.

Vai saistībā ar manu pieteikumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Nē. Ja pieteikums ir saistīts ar krimināllietu, prasītājam nekādas maksas nav jāmaksā.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai tā man ir pieejama, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Jā. Jums kā prasītājam ar dažiem nosacījumiem ir tiesības uz to, ka tiesa šajā lietā jums norīko advokātu. Jums par to nav jāmaksā.

Kādos gadījumos krimināltiesa noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasījumu pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Tiesa var jebkurā brīdī kriminālprocesa laikā atteikties celt civilprasību, ja tā uzskata, ka tās izskatīšana kriminālprocesa ietvaros radītu būtisku apgrūtinājumu.

Pieteikumu neizskata, ja tiesa konstatē, ka pieteikumu pamatojošā informācija ir nepilnīga vai ka lēmums, kas izriet no gaidāmās notiesāšanas vai attaisnošanas attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu, nebūs pieteikumam labvēlīgs.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Tiesas lēmumu neiekļaut kompensācijas pieteikumu kriminālprocesā nevar apstrīdēt vai pārsūdzēt.

Šādā gadījumā pieteikuma iesniedzējam ir vai nu jāiesniedz kompensācijas pieteikums civilprasības ietvaros, vai jāiesniedz pieteikums Dānijas Kriminālnoziegumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei.

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Vispirms varat sazināties ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, kurš, iespējams, jums samaksās bez kavēšanās. Šādi jūs varat ātri saņemt kompensāciju un nokārtot šo lietu.

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atsakās maksāt vai ir vairāki kompensāciju pieteikumi, kuru izskatīšanai nepieciešams ilgāks laiks, jūs varat pieteikumus iesniegt Dānijas Kriminālnoziegumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei.

Skaidrībai — nav obligāti vispirms jāmēģina piedzīt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, lai varētu iesniegt pieteikumu Dānijas Kriminālnoziegumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei.

Dānijas Kriminālnoziegumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestāde pēc tam izvirzīs regresa prasījumu pret nozieguma izdarītāju.

Lapa atjaunināta: 05/05/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.